

Eduskunnan Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

TyV@eduskunta.fi

Etäkuuleminen 23.3.2021

HE 241/2020 vp eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi

1. Yleistä

Kuntaliitto kannattaa sote-uudistukselle asetettuja tavoitteita. Hallituksen esityksessä on uudistukselle asetettujen tavoitteiden näkökulmasta kuitenkin edelleen useita ongelmia. Alueiden ja kuntien erilaisuuden huomiointi on puutteellista eikä uudistuksen perusratkaisu turvaa riittävällä tavalla kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyötä ja mahdollisuutta työnjaosta sopimiseen. Esitykseen sisältyvä ohjausjärjestelmä on monelta osin epätarkoituksenmukaisen raskas ja hyvinvointialueiden itsehallintoa rajoittava. Lisäksi hyvinvointialueiden mahdollisuutta hyödyntää yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoita palvelutuotannossa ollaan rajoittamassa tulkinnanvaraisilla säännöksillä. Kuntaliitto haluaa erityisesti kiinnittää huomiota uudistuksen rahoitusratkaisuun, jossa käytännössä kaikki uudistuksesta aiheutuvat talouden muutosvaikutukset kohdistuvat kuntiin ja kuntatalous yksin toimii näiden muutosvaikutusten tasaajana.

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuun siirto hyvinvointialueille muuttaa asetelmaa kuntien sisäisestä ohjausjärjestelmästä kunnan ja hyvinvointialueen väliseksi yhteistyöksi. Kunnilla ja hyvinvointialueilla on paljon yhteisiä asiakkaita esimerkiksi lasten, nuorten ja perheiden, työllisyyden

hoidon ja maahanmuuttajaväestön palveluissa. Esityksen lähtökohtana on sosiaali- ja terveystalouden kokoaminen kuntaa laajemmille alueille ja sosiaali- ja terveystalouden välinen integraatio. Samalla kuitenkin kuntien muiden tehtävien ja sote-palveluiden välisen yhteistyön ja työnjaon tarkastelu on jäänyt kovin vähälle huomiolle. Tässä lausunnossa tarkastellaan erityisesti hallituksen esityksen vaikutusta työllisyyden hoidon tehtäviin ja suunniteltuun työvoimatalouden rakennemuutokseen

2. Sote-uudistuksen suhde työvoimatalouden rakennemuutokseen

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan tehtävänä on tarkastella sote-uudistuksen vaikutuksia suunniteltuun työvoimapolitiikan palvelurakennemuutokseen. Tulevassa yhdyspintatyössä on tärkeä varmistaa mahdollisuudet kuntien järjestämien työllisyys- ja kotoutumispalvelujen sekä sote-palvelujen saumattomaan yhteistyöhön.

Molemmat valmisteilla olevat uudistukset sisältävät lainsäädännöllisiä tehtäviä, joilla on tarkoitus varmistaa työnhakija-asiakkaille monialaisten palveluiden saatavuus tilanteessa, jossa julkisen työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamat toimenpiteet ja palvelut eivät yksinomaan riitä asiakkaiden työllistymisen edistämiseksi. Näistä toimista säädetään erikseen julkisessa työvoima- ja yrityspalvelulaissa (916/2012), kuntouttavan työtoiminnan laissa (189/2001), laissa kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) sekä laissa työllistymistä edistävistä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014). Toimintaa säätelee myös mm. sosiaalihuollon lainsäädäntö sekä työttömyysturvallainsäädäntö.

Edellä mainituissa säädöksissä määritellään työllisyys-, kotoutumis- sekä sosiaali- ja terveystalouden yhteistoimintamallit sekä eri toimijoiden yhteiset asiakaspalvelun suunnitelmat, jotka on laadittava eri toimijoiden kesken yhdessä asiakkaan kanssa. Lainsäädäntö edellyttää eri toimijoita arvioimaan yhdessä asiakkaan monialaisen yhteispalvelun-, kotoutumisen- ja kuntoutumisen palvelutarpeet sekä laatimaan työllistymissuunnitelmia korvaavia suunnitelmia, joiden tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimatalouksia ja sosiaali- ja terveystalouksia sekä kuntoutuspalveluja. Palvelujen tarjoamisesta säädetään erikseen.

Työllisyysaste nousuun asiakaslähtöisillä palveluilla

Kuntien roolia työllisyyspalvelujen järjestäjänä ollaan hallitusohjelman mukaan vahvistamassa ja työllisyyspalveluvastuun siirtoa paikallistasolle valmistellaan. Kunnat eivät kuitenkaan voi yksin vaikuttaa työllisyysasteen nostamiseen, jos asiakkaiden tarpeisiin perustuvat palvelut ovat osin sosiaali- ja terveyspalveluja ja hyvinvointialueiden järjestämistä vastuulla. On tärkeää, että osana uudistusta rakennetaan työllisyyden edistämiseen liittyvät kannusteet myös tuleville hyvinvointialueille.

Kunnat valmistautuvat maaliskuun alussa käynnistyneissä työllisyyden kuntakokeiluissa työllisyyspalvelujen siirtoon paikallistasoille. Kunnilla on lähi-kosketus asiakkaista, asiakastavoitettavuus (mm. palvelupisteet ja kanavat jo olemassa) ja ns. yhden luukun palvelu toteutuu. Vaikuttavuus syntyy siitä, että asiakas saa tarvitsemansa tuen, hoidon, ohjeen tai neuvon ja palvelun, jota hän tarvitsee riippumatta siitä, kuka palvelun järjestää.

Työllisyyspalveluissa tärkeintä on asiakaskeskeisyys ja palvelupolkujen suunnittelu niin, että asiakkaan ei tarvitse miettiä, kuka palvelun järjestää. Yhteensovittaminen toteutuu hallinnontasojen yhteistoimintana, kuten tähänkin asti. Kun vastuu tarvittavien palveluiden saatavuudesta on laajasti yksissä käsissä, parantuu työvoimapalveluiden vaikuttavuus. Kuntaratkaisu parantaa myös osaavan työvoiman saatavuutta ja kohtaantoa. Tämä toteutuu mm. hyödyntämällä ja integroimalla kuntien osaamis- ja koulutustarjonta kokonaisvaltaiseksi osaksi kuntien työnhakija- ja työnantaja- sekä yrityspalveluja.

On suuri määrä työnhakijoita, jotka eivät työ- ja toimintakykynsä puolesta pysty osallistumaan ensisijaisiin työllistymistä edistäviin palveluihin, vaan heillä on pikemminkin tarve pitkäkestoiseen ja viimesijaiseen kuntouttavaan työtoimintaan ennen kuin he voivat siirtyä muihin työllistymistä edistäviin palveluihin (TE-palvelut). Osalla työnhakijoista kuntouttavan työtoiminnan lähtökohtana on ennen kaikkea estää syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta yhteiskuntaan silloin, kun polku ei johda työmarkkinoille. Kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muutokset ja kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen hyvinvointialueille vaatii sosiaalityön resursointia haastavissa elämäntilanteissa olevien ihmisten tukemiseen ja auttamiseen tulevilla hyvinvointialueilla, mikäli sosiaalityön tehtäväksi nykyisillä henkilöstöresursseilla muodostuu vahvasti kuntouttavaan työtoimintaan liittyvä prosessi-, toimeenpano- ja omatyöntekijävastuu. Tämä tulee korostumaan erityisesti työvoimapalvelujen rakenneuudistuksen sekä suunnitelmissa olevan pohjoismaisen työvoimapalvelumallin myötä, jossa asiakkaiden yksilöllisiä palvelutarpeita tullaan tarkastelemaan nykyistä huomattavasti systemaattisemmin.

Palvelukokonaisuuden toimivuus

Hallituksen sote-rakennelakiesitystä (HE241/2020) ja kuntien työllisyyden hoidon tehtäviin liittyviä sosiaalipalveluita koskevan lainsäädännön muutostarpeita tulee tarkastella sekä asiakaslähtöisesti että kustannustehokkaasti. Kustannustehokkuus syntyy siitä, että palveluiden yhdyspinnassa asiakkaan palvelutarpeet huomioidaan asiakaslähtöisesti eikä organisaatiolähtöisesti. Tämä johtaa väistämättä myös nykyisten palveluiden uudelleen tarkasteluun ja allokontiin. Asiakaslähtöistä palvelua on myös se, että asiakkaan palvelu toimii saumattomasti eri rakenteiden välillä; asiakkaan ei tarvitse tietää tuot- taako hänen palvelunsa sote-keskus vai kunta.

Keskeisin yhdyspinta, jos SOTE-uudistus toteutuu, on työllisyyden hoi- don kannalta laissa työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (1369/2014). Lainsäädäntö edellyttää eri toimijoita arvioimaan yhdessä asiak- kaan palvelutarpeita monialaisesti ja laatimaan työllistymissuunnitelmia kor- vaavia suunnitelmia, joiden tavoitteena on edistää työttömien työllisty- mistä tarjoamalla heille heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoima- palveluja ja sosiaali- ja terveyspalveluja sekä kuntoutuspalveluja. Jotta tässä tehtävässä onnistutaan, eri toimijoilla tulee olla yhteinen näkemys tavoit- teesta, toimivat yhteiset tietojärjestelmät, riittävästi tarjolla asiakkaan palve- lutarpeen mukaisia palveluita, mahdollistava lainsäädäntö palveluiden yh- teensovittamiseen sekä riittävä henkilöstö. Keskeistä on, että SOTE-uudis- tuksessa turvataan työnhakijoiden lakisääteiset palvelut palvelutarpeiden mukaisesti. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli voisi toteutuessaan mahdol- listaa tämänkaltaisen palvelun. Palvelumallin tavoitteiden realistinen toteu- tuminen edellyttää kuitenkin riittävää ja kattavaa rahoitusta.

Toinen SOTE-uudistuksen ja työllisyyden hoidon keskeinen yhdyspinta kun- touttavan työtoiminnan palvelukokonaisuus. Lakiin kuntouttavasta työtoi- minnasta (189/2001) on tehty tässä SOTE-uudistuksessa lähinnä teknisiä korjauksia. Aiempien kuntouttavaan työtoimintaan tehtyjen lakiuudistus- ten myötä kuntouttavan työtoiminnan palvelussa on entisestään korostu- nut elämänhallinnan ja sosiaalisen osallisuuden elementit ja se on osaltaan siirtänyt palvelun painopistettä vahvemmin ylläpitävämmän palvelun suun- taan. Tälle palvelulle on selkeä kysyntä ja kohderyhmä.

Palvelutarpeiden arvioinnin ja lakisääteisten palvelusuunnitelmien lisäksi olennaista on järjestää myös muille kohderyhmille ne sosiaali- ja terveyspal- velut, joita kohderyhmät tarvitsevat työllistymisen edistämiseksi tai tarkoi- tuksenmukaisten yksilöllisten ratkaisujen löytämiseksi (työttömien terveys- tarkastukset, työ- ja toimintakyvyn arvioinnit, eläkeselvittelyt, lääkinnällisen, sosiaalisen, ammatillisen ja pedagogisen kuntoutus sekä mm. riittävät

mielenterveys- ja päihdepalvelut). Työllisyysasteen nostaminen edellyttää kiinteitä yhteistyöprosesseja ja riittävää resursointia sekä työllisyyspalveluihin että sosiaali- ja terveyspalveluihin. Tällöin osana uudistusten kokonaisuutta tulee ottaa huomioon ja siirtää työllisyyden edistämiseen liittyviä kannusteita myös mahdollisesti syntyville hyvinvointialueille.

Uudet hallinnolliset muutokset antavat mahdollisuuden myös tarkastella ja arvioida kokonaisuuden toimivuutta ja nykyisiä tarjolla olevia palveluja. Työllisyyden kuntakokeiluissa on lähdetty rakentamaan uusia palvelukokonaisuuksia asiakaslähtöisesti. Kokeilulaissa määritellyn kulukorvauksen myötä on mahdollista koota työttömälle työnhakijalle entistä vaikuttavampia palvelukokonaisuuksia.

Työnhakijoilta, joilla ei ole tarvetta sosiaali- ja terveyspalveluille, eikä muista moninaisista syistä tai tuen tarpeista johtuen ole mahdollisuutta vielä itsenäisesti siirtyä avoimille työmarkkinoille, puuttuu erityisesti heille kohdennettu työllisyyttä edistävä palvelu. Työttömyyden pitkittymisen myötä on tärkeää varmistaa, ettei työmarkkinoille integroituminen vaarannu, osaaminen päivittyä ja täydentyä ja työnhakija saa tarvitsemansa räätälöidyn tuen matkalla kohti työmarkkinoita.

3. Sote-uudistus ja työpajatoiminnan järjestäminen

Kunnallisessa työpajatoiminnassa yhdistyvät nuorisolain (1285/2016) mukainen vapaaehtoinen järjestämistehtävä sekä kunnan nuoriso- sekä sivistystoimen, työllisyydenhoidon ja sosiaalihuollon tehtävät ja niiden rahoitus. Työpajat tuottavat tällä hetkellä mm. JTYP-lain mukaisia työllistymistä edistäviä palveluita, kuntouttavaa työtoimintaa sekä sosiaalihuoltolain mukaista sosiaalista kuntoutusta (SHL 17 §).

Työpajatoiminnan tavoitteena on parantaa asiakkaiden valmiuksia koulutukseen, työhön ja arjenhallintaan ja sen piirissä on vuositasolla n. 26 000 valmentautujaa, joista yli 14 400 (55%) on alle 29-vuotiata nuoria. Kokonaisuutena työpajatoimintaa on viimeisten 15 viime vuoden aikana kehitetty määrätietoisesti merkittäväksi nuorten ja pitkään työttömänä olleiden henkilöiden monialaisten palveluiden tuottaja- ja asiantuntijatahoksi.

Kaikkien työpajojen rahoituksesta vain noin 10-15% tulee opetus- ja kulttuuriministeriön osoittamana valtionavustuksena. Kunnallisten työpajojen

rahoitus koostuu pääosin kunnan keräämistä verovaroista sekä muiden hallinnonalojen palvelujen järjestämisestä maksettavista valtionosuuksista, joista kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseen liittyvä rahoitus on merkittävin.

Kunnallisten työpajojen organisoituminen ja niiden hallinnointi

Vuonna 2019 Suomessa oli kaikkiaan 229 työpajaa, jotka saivat nuorten työpajatoiminnan valtionavustusta. Näistä työpajoista 66,4% (n=152) oli kunnallisten, kuntayhtymien tai seutukuntien ylläpitämiä. Hallinnollisesti kuntien järjestämä työpajatoiminta sijoittui hallinnollisesti yleisimmin nuorisotyön, vapaa-ajan tai sivistystoimen sektorille (44,4%) tai työllisyys ja elinvoimapaalveluihin (23,9%). Työpajatoimintaa järjestettiin kunnassa myös osana keskuks hallintoa (13,3%), sosiaali- ja terveystoimea (13,3%), hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta (2,8%) tai muuten (2,2%). Työpajatoimintaa järjestetään kunnissa siis pääasiassa muutoin kuin osana sosiaali- ja terveystoimea.

Työpajat jaetaan pieniin, keskisuuriin ja suuriin henkilökunnan määrän perusteella. Kunnalliset työpajat ovat keskimääräistä pienempiä ja niistä 86,9 % (n= 132) on pieniä toimijoita, kun muuten organisoiduilla työpajoilla pienten järjestäjien osuus on 57,1 %. Työpajoilla työskenteli vuonna 2019 kaikkiaan 1 875 työpaja-ammattilaista, joista kunnallisten pajojen palveluksessa oli hie man yli puolet (50,9 %). Kunnallisen työpajatoiminnan organisaatiot ovat verrattain pieniä, joka kertoo siitä, että palvelua on voitu ylläpitää myös pienissä kunnissa. Näin toiminnan saatavuus ja saavutettavuus lähipalveluna on kunnille vapaaehtoiseksi palveluksi kansallisesti hyvällä tasolla.

Kunnallisten työpajojen valmentautajat

Työpajatoimintaan osallistui vuonna 2019 yhteensä 25 971 valmentautujaa. Nuorten osuus oli 14 424 (55,5 %) ja aikuisten 11 547 (44,5 %). Kaikista pajatoimintaan osallistuneista kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 11 324 (43,6 %), nuorista 5 218 (36,2 %) ja aikuisista 6 106 (53,9 %). Kuntien järjestämiin työpajapalveluihin osallistui kaikkiaan 12 338 (47,3 %) valmentautujaa, joista 8323 (71,5 %) oli nuoria ja aikuisia 4015 (32,5 %). Kolmanneksella työpajoista on pelkästään nuoria valmentautujia.

Kuntouttava työtoiminta on työpajojen yleisin toimenpide sekä nuorilla että aikuisilla, ja sen osuus on viime vuosina kasvanut. Kunnallisen työpajatoiminnan palveluissa kuntouttavan työpajatoiminnan osuus on muuta järjestä mistä yleisempää. Kunnallisilla työpajoilla nuorista 38,4 % (n= 3 161)

osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan, aikuisista valmentautujista 60,5 % (n=2 419).

Kunnallinen työpajatoiminta sote-uudistuksessa

Sote-uudistuksen lähtökohtana on hyvinvointialueiden ja kunnan tehtävien sekä rahoituksen täydellinen eriyttäminen. Jatkossa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kunnan muiden toimialojen eri rahoituskanavia, resursseja sekä osaamista joustavasti yhdistävä palvelujen järjestäminen tai järjestämisestä sopiminen ei ole mahdollista.

Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyötä ja palveluiden yhteensovittamista koskevat lainsäädännön velvoitteet eivät yksin turvaa työpajatoiminnan jatkoa. Tarvitaan myös kestävä rahoitusmekanismi, joka mahdollistaa nykyisenkaltaisten ammattitaitoisten valmennusresurssien ylläpidon. Työpajatoiminnan ylläpito ei ole ilmaista, eikä palvelujen laadukas järjestäminen hyvinvointialueellakaan yksin onnistu, jos vähintään puolet nykyisestä rahoitusperustasta katoaa.

Kunnallisen työpajatoiminnan ja hyvinvointialueen sosiaalihuollon palvelujen järjestämisvastuun turvaamiseksi on välttämätöntä, että sote-uudistuksen eduskuntakäsittelyn yhteydessä löydetään ne lainsäädännölliset ja rahoituskelliset keinot, jotka mahdollistavat kuntien järjestämän monialaisen työpajatoiminnan ilman yhtiöittämistä tai muuta hallintomuodon muuttamista. Tällä voidaan välttää tilanne, jossa tuhansien heikossa työmarkkina-asemassa olevien ihmisten palveluiden saaminen vaarantuu vuosiksi eteenpäin, vuosikymmenien kehittämistyö valuu hukkaan ja että koko toiminnan järjestämisestä tulee nykyistä huomattavasti kalliimpaa.

Mahdolliset ratkaisut työpajatoiminnan toteuttamiseksi sote-uudistuksessa

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspinnalle jäävien työllisyydenhoidon palveluiden toteuttamisen turvaamiseksi edellytettävien muutosten pidemmän aikavälin tarkastelu tulisi liittää edellä kuvattuun työllisyyden hoidon työnjaon ja lainsäädännön uudistamiseen. Mikäli kuitenkin tähän liittyvä lainsäädäntöä ei ole mahdollista saattaa voimaan riittävän hyvissä ajoin ennen sote-uudistuksen voimaantuloa, on tämän rinnalla välttämätöntä turvata monialaisen työpajatoiminnan edellytykset uudistuksen sote-uudistuksen toimeenpanon yhteydessä.

Kunnallisen työpajatoiminnan toimintaedellytykset sote-uudistuksessa on mahdollista turvata usealla eri tavalla. Tämä edellyttää tarkennuksia hallituksen esitykseen ja työpajatoimintaan liittyviin, sosiaalihoitoa koskeviin sisältölakeihin. Toisin sanoen, hallituksen esitykseen sisältyvät hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyötä koskevat säädökset eivät yksin ole riittäviä työpajatoiminnan toimintaedellytysten turvaamiseksi sote-uudistuksen toteutuksessa. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan lainsäädännön lisäksi muutoksia ja tarkennuksia järjestelyn mahdollistamiseksi edellytettäisiin myös sisältölakeihin, kuten kuntouttavaa työtoimintaa koskevaan lakiin, sosiaalihoitolakiin (27§ d ja e, mahdollisesti myös 17 §), kehitysvammalakiin ja mahdollisesti myös TYP-lakiin

Työpajatoiminnan edellytyksiä voidaan varmistaa mahdollistamalla hyvinvointialueiden ja kuntien välillä työpajatoimintaan liittyvien sosiaalipalveluiden järjestämisvastuun siirtäminen sopimukseen perustuen. Esitykseen sisältyvän hyvinvointialuelain 8 § mukaan hyvinvointialue voi siten kuin laissa erikseen säädetään sopia tehtävänsä järjestämisvastuun siirtämisestä yhdelle tai useammalle sellaiselle kunnalle, jolla hyvinvointialueen arvion mukaan on riittävät taloudelliset ja muut voimavarat näiden tehtävien hoitamiseen. Nyt tämä sopimisen mahdollisuus tulisi lainsäädännössä aktivoida, koskemaan mm. työpajatoimintaan liittyviä hyvinvointialueiden tehtäviä. Hyvinvointialueiden ja kuntien välinen työnjaon sopimismahdollisuus olisi tarpeen myös esimerkiksi ympäristöterveydenhuollon, sekä opiskeluhoitoon psykologi- ja kuraattoripalveluissa. Rahoitusjärjestelmä on tehtävien siirron näkökulmasta selkeä, koska lain mukaan palveluiden järjestämisestä vastaava taho vastaisi siirrettävistä tehtävistä aiheutuvista kustannuksista täysimääräisesti. Tällöin sopimismahdollisuuden laajentaminen ei edellyttäisi hyvinvointialueiden valtionrahoitusjärjestelmän muutoksia.

Toinen vaihtoehto työpajatoiminnan edellytysten turvaamiseksi olisi hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyömahdollisuuksien laajentaminen työpajatoiminnan toteuttamisessa. Hallituksen esityksen mukaan ”kuntien mahdollisuuksia tulevaisuudessa tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja yleisen toimivaltansa perusteella. Jos kunta osallistuisi kuitenkin tarjouskilpailuun tai harjoittaisi toimintaa muutoin kilpailutilanteessa markkinoilla, tulisi sen kuntalain 126 §:n perusteella yhtiöittää toimintansa”. Työpajatoiminnassa on kuitenkin kyse hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistoiminnasta, jonka johdosta uudistusta koskevaan lainsäädäntöön tai vaihtoehtoisesti kuntouttavaa työtoimintaa koskevaan lakiin ja sosiaalihoitolakiin lisätään säännös hyvinvointialueiden mahdollisuudesta sopia alueellaan yhden tai useamman kunnan kanssa työpajatoiminnan toteuttamisesta ja sen rahoittamisesta, siten että järjestelyssä katsotaan olevan kyse hankintalain 16 § nk.

horisontaalisesta yhteistyöstä, johon ei sovelleta hankintalakia (mm. kilpailutusvelvollisuus). Kuntien osalta tulisi tehdä hyvinvointialueiden kanssa toteuttavaa yhteistyötä koskevat tarkennukset Kuntalakiin (mm. luvut 8 ja 15) mm. yhtiöittämisvelvollisuutta koskevien poikkeusten osalta.

Yhteistä näille työnjaosta sopimista ja yhteistyötä koskeville järjestelyille on se, että niiden kautta mahdollistettaisiin, että hyvinvointialue voi sopia kunnan kanssa tehtävien hoitamisesta siten, että esim. aktivointisuunnittelun alkuvaihe ja varsinaisten työllistämisyksiköiden ylläpito jää kuntaan. Rahoituksen osalta tällöin sovittaisiin, että kuntouttavan työtoiminnan päiväkohtaiset korvaukset kohdistetaan kuntaan tai muusta järjestelystä, jolla hyvinvointialue osallistuisi työpajatoiminnan rahoittamiseen.

Edellä kuvattujen vaihtoehtojen lisäksi yksi mahdollisuus työpajatoiminnan edellytysten turvaamiseen olisi säätää kunnille oikeus suoraan lain nojalla toteuttaa monialaista työpajatoimintaa ja saada tehtävän toteuttamisen tuoksi nykyistä sosiaalipalveluiden rahoitusosuutta vastaava korvaus joko valtiolta tai hyvinvointialueelta. Kuntien ja hyvinvointialueiden tulisi tällöin lisäksi sopia osana hyvinvointialuelain 14 § mukaista neuvottelumenettelyä työnjaosta ja työpajoihin ohjattavien asiakkaiden palveluketjuista.

SUOMEN KUNTALIITTO

Erja Lindberg
Kehittämispäällikkö

Annukka Mäkinen
Kehittämispäällikkö